

# FAQAR VERU U FAQAR FALZ

LORENZA BONNICI CALI'

Fil-harga ta' l-Innara ta' l-1984, jien kont ktibt dwar it-tejtru tat-tfal lill-esperjenza li kelli bhala tifla fil-Kumpanija Teatro La Stella li kellna z-zaghzagħ f'Hal Tarxien, kif ukoll bhala direttrici tal-kumpanija tat-têjatrini tal-bniet li kellna fic-Circolu L-Annunziata ta' l-Azzjoni Kattolika fl-istess rahal, fejn meta kbirt kont fost l-ewwel imsehbini.

Fis-snin twal li domt f'dan ic-cirkolu, kelli esperjenzi ohrajn, u fosthom kelli niehu hsieb inqassam il-karita' lill-fqar tar-rahall. Ahna x-xebbiet tac-cirklu konna nahdmu kull xorta ta' hjata u xogħol iehor, biex inbieghu kollox b'risq il-fqar. Ahna konna nafu sewwa min veru kellu bzonn ta' ghajnuna, u konna niehdu gost inqassmu l-'parcels' bil-gid li Alla kien jibghat, fosthom tigieg, gobon, zokkor, u bottijiet tal-halib, għall habta tal-Milied u ta' l-Ghid il-Kbir.

Kienu wkoll waslulna regolamenti mill-ufficcju centrali biex juruna kif għandna nqassmu u niktbu l-ismijiet tal-familji li kienu japplikaw għall-ghajnuna, izda b'dan kollu dejjem kien jinqala xi saram, ghax xi nies wicchom tost, u kulhadd kien jigi jinkiteb, ukoll dawk li ma kellhomx bzonn, jilghabuha tal-fqar. Darba gietni fidi karta minn għand familja ta' ghaxar minn-nies, ghax ghalkemm very li kienet numeruza, izda kellhom razzett kbir fejn kienu jrabbu jrabbu tnax il-baqra u kellhom ghadd ta' mogħoz, tigieg u annimali ohra. Dik il-habta konna sejrin inqassmu tigiega l-kull familja, u meta tajna tigiega lill mara fqira tassew, din marret timla borma ilma minn fuq il-ghajn, u halliet it-tigiega fuq il-mejda, izda fl-istess waqt, dahal kelb tal-girien, hatfilha it-tigiega, u telaq jigri biha l-barra. Din wara giet tibki għandi, biex nagħtiha tigiega ohra, u billi kelli wahda fuq ir-rih tal-karta



li kont qattajt, tajtielha. Wara xi sieghn giet il-nara l-bidv/ija l iriedet tigioga wkoll, u *mtx* riedetx tifima l ima kienx fadal, sakemm taghtna hasla kif taf hi, u telqot. Mur tiha tigioga, biex wara tnur tbieghha, filwaqt li trabbi u tbiegh il-linham ta<sup>l</sup> anriri.iali olirai

Ahna konna nqassnu wkoll hwejjeg tajbin uzati, li konna nircievu wara it-teini gwerra dinjija, izda mhux kulhadd kien irid jilbes hwejjeg li gew minn ghand haddiehor, u kienu jistenn ev/ xi lbiesi godda fjamanti bhal tal-hanut. Kien ukoll ikollna hwejjeg milbusin darba, bhal hwejjeg tat<sup>^</sup>teig u tal-precett, u nqassmuhom lil min konna nafu li ser jigi bzonnhom. Darba kont tajt libsa bajda bil-mant, kwazi **gdidà** lil wahda tifla li keinet waslet biex taghmel il-Grizma ta<sup>l</sup> l-Isqof. u v/ara ftit gie missierha jghidli li ghalkemm fqira nhix ser tilbes hwejjeg wara haddiehor, u li gekk **manistghax** naghtih wahda gdida glial kollox, **mantighha** xejn. **Makellix** wahda gdida, ghalhekk huwa sabbat il-libsa **mal-art** u telaq il-barra; insomma, taghni il-grazzi.

Kelli bosta esperjenzi ohrain f<sup>l</sup> dan ix-xoghol, u xi ftit minnhom tawni konsolazzjoni kbira, ghax rajt li l-ghajnuna li konna naghtu lill-fqar kienet ukoll tigi apprezzat&Eiinn dawkl i tassew kienu fil-bzonn. Darba mort indur lill-foqra **go** darhorn stess fl-isqaqi jiet u fil-kmamar imwarrba fir-raba, u gbart li ismijiet t<sup>^</sup> min kien tassew/ fqir. **Go** zewgt-ikmamar sibt mara fuq sodda, b'tarbija tat-twelid f'idha u moghza **marbutà** mas-sodda biex x'hin trid tista' tahlilha; **makellhiex** ikel iehor, hlief hobza Euq il-mejda. Zewgha kien hareg kmieni ghax-xoghol, u l-moghza lienet l-uniku gid li kellhom. **Kiènet** xena ta<sup>f</sup> faqar u sentiment familjari li **mansejt** qatt, u ghamilt kemm stajt biex nghin, ghax ir-ragel ftit kien isib. soghol.